

Cenový mechanismus EU za elektřinu vede k zániku Evropy – to je pozadí

 report24.news/eu-preismechanismus-fuer-strom-fuehrt-europa-in-den-untergang-das-sind-die-hintergruende

28. August 2022

Obrázek symbolu (C) freepik

V EU neexistuje skutečná konkurence ohledně cen elektřiny, protože ceny jsou založeny na nejdražších výrobcích. Ti, kteří umí vyrábět levně, mají nezměrné miliardové zisky. Existuje však způsob, jak systém zbavit tlaku a ceny na burzách elektřiny opět normalizovat.

Z hlediska cen elektřiny by vlastně mělo být jasné: Kdo levně vyrábí, má levně prodávat a kdo drahé vyrábí, je vlastně jen dodavatelem do sítě. Jedná se vlastně o tržní ekonomiku, ve které mohou konkurenceschopnější využít své cenové výhody k získání zákazníků. **Ale v Evropské unii platí zásada pořadí podle zásluh. To znamená, že na burzách elektřiny je standardní cena - a ta je dána nejdražším typem (tedy mezními náklady) výroby elektřiny, která je právě potřeba k pokrytí poptávky.**

V podstatě to znamená: Všechny elektrárny hlásí své výrobní ceny za množství elektřiny, které má být vyrobeno následující den. Pokud je (jako fiktivní příklad výpočtu) nahlášen požadavek na konkrétní den 100 MWh a elektrárna A dodá 48 MWh za 100 eur za MWh, elektrárna B 33 MWh za 150 eur za MWh, elektrárna C 17 MWh za 200 eur za MWh, to by bylo 98 MWh. To však nestačí a elektrárna D (která nyní například běží na plyn) se musí zapnout, aby dodala chybějící 2 MWh. Ale cena za to je 500 eur za kWh. Pak platí obecná cena 0,50 eur za kWh pro veškerou elektřinu obchodovanou na burze elektřiny. Provozovatelé elektráren A, B a C tak dosahují enormních „neočekávaných zisků“.

Článek v „Focus“ se tím zabývá, ale zkrášluje „obnovitelné energie“ (ve smyslu solární a větrné energie) tím, že je prezentuje s náklady nula eur. Protože i když slunce svítí zadarmo a vítr také fouká zadarmo, stejně je potřeba z obchodního hlediska počítat a počítat s náklady na provoz (údržba, investice atd.). Solární a větrné elektrárny nejsou zřizovány s nulovými náklady a také je třeba je neustále udržovat a starat se o ně.

Za explozi cen elektřiny v podstatě vděčíme budování evropského trhu s elektřinou, ve kterém byl hozen přes palubu starý princip, podle kterého je výrobce zároveň dodavatelem. V minulosti měly své zákazníky například komunální podniky nebo regionální výrobci a dodávali jim vlastní produkci. Pokud byl přebytek elektřiny, byla prodána, pokud byla podvýroba, byla nakoupena. **S přechodem na energetiku však došlo k cenové deformaci, protože dodávky solární a větrné energie nelze libovolně řídit (nicméně jaderné, uhelné, plynové a vodní energie do značné míry ano), proto je nyní přiváděno do sítě s privilegii.**

Vzhledem k tomu, že plyn je nyní extrémně drahý, určuje cena plynu celou cenu elektřiny, i když na ní závisí jen kolem pěti procent celkové výroby elektřiny. Problém, který se objevuje v dobách krize, jako je tato, a který je

třeba řešit, pokud nemá být umožněno eskalaci energetické krize. To znamená, že by teoreticky měl existovat pool (obdoba státního finančního vyrovnání v Německu), ve kterém jednotlivé elektrárny platí nebo dostávají určitou částku podle svých mezních nákladů. Z hlediska výpočtu dojičky (a na základě výše uvedeného příkladu) by to mohlo vypadat takto:

- Elektrárna A vyrobí 48 MWh při 100 eur/MWh, tj. náklady 4 800 eur – burzovní cena elektřiny: 24 000 eur
- Elektrárna B vyrobí 33 MWh za 150 eur/MWh, tj. náklady 4 950 eur – cena za elektřinu: 16 500 eur
- Elektrárna C vyrábí 17 MWh při 200 eur/MWh, tedy náklady 3 400 eur – cena za elektřinu: 8 500 eur
- Elektrárna D vyrábí 2 MWh za 500 eur/MWh, tj. náklady 1 000 eur – cena za elektřinu: 1 000 eur
- Celkem: 100 MWh v průměru 141,50 eur/MWh, tj. náklady 14 150 eur – cena za elektřinu: 50 000 eur

Jak tedy vidíme, cena na burze energie je třiapůlkrát vyšší, než by měla být účtována na základě skutečných průměrných nákladů. Aby se to kompenzovalo, mohla by elektrárna A zaplatit 10 eur/MWh, elektrárna B 7 eur/MWh a elektrárna C 5 eur/MWh do bazénu, což by vložilo 480 plus 231 plus 85 eur, tedy 796 eur, do bazénu. Pot, který pak elektrárně D připadá jako kompenzace nákladů. Pak by výpočet vypadal takto:

- Elektrárna A vyrábí 48 MWh za 110 eur/MWh, tedy náklady 5 280 eur – cena za elektřinu: 9 840 eur
- Elektrárna B vyrobí 33 MWh za 157 eur/MWh, tedy náklady 5 181 eur – burzovní cena elektřiny: 6 755 eur
- Elektrárna C vyrábí 17 MWh za 205 eur/MWh, tedy náklady 3 485 eur – cena za elektřinu: 3 485 eur
- Elektrárna D vyrobí 2 MWh za EUR/MWh, tj. náklady 204 EUR (= 1 000 – 796 EUR z hrnce) – cena za elektřinu: 410 EUR
- Celkem: 100 MWh v průměru 141,50 eur/MWh, tj. náklady stále 14 150 eur - cena za směnu elektřiny: 20 490 eur

Jak ukazuje tento příklad výpočtu, celá cena elektřiny pak vychází z elektrárny C, která má pak nejvyšší mezní náklady 205 eur. Přestože celkové náklady ve výši 20 950 eur jsou stále vyšší než skutečné mezní náklady výrobce ve výši 14 150 eur, jsou pouze o necelých 42 procent dříve účtovaných nákladů (50 000 eur). Jak jsem řekl, je to jen "výpočet dojičky", ale takový systém vyrovnávání cen by mohl alespoň trochu zmírnit tlak na takové špičky.